

Vi må analysere når vi forsker

Even Grepperud, Linda Grepperud, Mette Tindvik Hansen, Kari Megrund og May Østby

Når vi forsker, prøver vi å finne svar på noe vi lurer på. Vi må gjøre en undersøkelse. Det kan vi gjøre ved å stille spørsmål til folk som kan noe om det vi ønsker å vite mer om, eller vi kan observere hva folk gjør. Å observere er å se på noe som vi vil undersøke i forskningen vår. Når vi observerer i forskning skriver vi det enten ned på papir, eller vi tar opp på video. Etterpå må vi finne en måte å sortere svarene på. Det må vi gjøre for å kunne fortelle andre hva vi fant ut i undersøkelsen. Svarene vi får inn på spørsmålene, må analyseres. Analyse er en måte å gå frem på for å få oversikt over informasjonen vi har samlet inn i forskningen. Vi leter etter det som er viktig og interessant om det vi forsker på.

Hvorfor må vi kunne analyse og hva bruker vi analyse til?

Når vi forsker analyserer vi for å se hva de vi intervjuet har svart på spørsmålene. Hva sier de om det vi undersøker? Sier de det samme eller har de ulike meninger? I analysen kan vi også finne ut noe som vi ikke har tenkt på før, da har vi lært noe nytt. I en undersøkelse kan vi for eksempel spørre noen om hvilke oppgaver de liker å jobbe med. Da kan vi få noen svar som er slik vi trodde og noen svar som er overraskende. Svarene kan gjøre at vi må forandre måten vi jobber på.

Hvordan kan vi lære bort om analyse?

For å kunne lære bort må vi først lære det selv. Vi som skal holde kurset må ha undervisning om hva analyse er, for så å kunne lære deltagerne på kurset hva analyse er. Det er flere måter å lære bort på. Vi kan snakke og forklare, eller vise hva vi mener. Vi kan bruke kunnskapsark som er et papirark hvor det står skrevet om hva analyse er og hvordan det skal gjøres. På kunnskapsarket er det samlet forskningslitteratur som vi trenger i undervisningen.

Vi kan også bruke PowerPoint og øvelser for å lære bort hva analyse er. PowerPoint brukes for å vise bilder og tekst på en skjerm.

Øvelser er viktige for å lære. Det kan være lettere å lære når vi øver og prøver å gjøre oppgaven selv. For å kunne klare øvelsene er det viktig at alle vet hvordan øvelsene skal utføres. Det må forklares slik at alle forstår.

Her er noen eksempler på øvelser som gjorde at analyse ble lettere å forstå for kursdeltagerne:

- Sortering av matvarer. Vi hadde bilder av mange matvarer. Oppgaven var å sortere hva som er sunt og hva som er usunt. Det kom mange forskjellige meninger om det.

- Sortering av følelser. Vi hadde bilder av personer med forskjellige ansiktsuttrykk. Det var forskjellige meninger om hva bildene viste. Noen bilder var vanskeligere å tolke enn andre. For eksempel kan det være vanskelig å skille mellom trist og sjenert.
- Vi brukte også små analyser som vi lagde underveis. Et eksempel var når vi skulle bestille lunsj. Til lunsj kunne vi velge mellom salat eller bagetter og ulike drikker. De ulike valgene ble skrevet ned som vist på bildet nedenfor. Dette kunne vi bruke i analyse. Vi kunne se hvor mange som foretrekker det ene i stedet for det andre. Vi kunne si noe om hva flest ville ha.

Tine Gladsø fra Team Namsos forteller hva de har laget til kurset.

Hva er sunt og hva er usunt?

Hvilke følelser viser de?

Vi lærte at det er mange måter å sortere på, og at det ikke er noen feil eller rett måte. Men i forskning må vi fortelle om *hvordan* vi har sortert.

Øvelser er bra fordi vi lærer på en annen måte. Vi får muligheter til å diskutere med andre. Øvelser gir oss mulighet til å gjøre noe selv, og å være aktive. Vi opplevde at øvelsene gjorde at flere ble engasjerte og at det ble mindre kjedelig. Vi ble også bedre kjent med hverandre, og det gjorde at folk turte å si mer ifra om hva de mente. Øvelser gjør at vi kan lære nye sider ved oss selv. For eksempel at vi klarer noe nytt og at vi forstår det vi lærer. Øvelser kan også gjøre at analyse ikke blir så tungt å jobbe med.

Analyse kan være vanskelig

For å forstå hva analyse er, må vi lære mange vanskelige ord. Det er tungt stoff, og det tar lang tid å lære når det er nytt. Hvis vi skal forske, så må vi lære noen forskningsord. Det er ikke alle forskningsord som kan byttes ut med enklere ord, men de kan forklares og læres.

Det var sikkert mye vanskeligere for de som gikk på kurset enn for oss som holdt kurset. De visste nok ikke hva analyse var. Vi som holdt kurset hadde jobbet med dette en stund. Da var det kanskje litt lettere for oss å forstå enn for de som hørte om det for første gang.

Oppsummering

For å få fram det som er viktig og interessant i informasjonen vi har fått, så må vi analysere. Det var vanskelig å lære og lære bort om analyse. For å kunne forklare hva analyse er, er det viktig å kunne analyse godt selv. Øvelser hjalp oss til å forstå mer om analyse.

Kursdeltakerne samlet på sluttkonferansen, gratulerer med gjennomført forskerkurs.

Referanser

- Butler, G. Cresswell, A., Giavras, N. & Tuffrey-Winje, I. (2012). Doing it together (DM Special Issue), *British Journal of Learning Disabilities*, 40, 134–142.
- Østby, M., Haugenes, M., Werner, G.F., Witsø, A.E., Sten, M., Høgstøyl, C. & Oterhals, O.M. (2019). Hvordan jobbe med analyse. I: Østby, M. & Haugenes, M. (red.) *Inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming. En metodebok*. Universitetsforlaget. Kap. 7, s. 83–92, og vedlegg 6.

Stiftelsen Dam ble takket for at de ga penger til prosjektet. Hege Bjørnsdatter Braaten fra Stiftelsen Dam til høyre.